

โลก สามมิติ

ยูเอ็นเผยผลการศึกษา สิ่งแวดล้อม

มลภาวะปกคลุมเมืองกวางโจวในยามเช้า จาก AP/Wide World

วิกฤตทั่วโลก

ขณะที่ประชากรโลกเพิ่มขึ้น การค้าขายตัวมากขึ้น และมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชากรโลกในหลายประเทศสูงขึ้น

ทว่าอีกด้านหนึ่งการทำลายธรรมชาติกำลังส่งผลเลวร้ายต่อสุขภาพ เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของคนทั่วโลก และยังคงอยู่ในสภาวะที่ปราศจากการแก้ไขอย่างเร่งด่วนอีกด้วย

นี่คือรายงานการศึกษาสุขภาพของโลกฉบับที่ 4 ที่ชื่อว่า **Global Environment Outlook (Geo-4)** หนา 572หน้าของ "ยูเนป" โครงการสิ่งแวดล้อมสหประชาชาติ (United Nation Environment Programme-UNEP) ที่ศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 390 คน เป็นเวลา 5 ปี ครอบคลุม ตั้งแต่ชั้นบรรยากาศ น้ำ ผืนแผ่นดิน ไปจนกระทั่งถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

รายงาน Geo-4 ซึ่งเผยแพร่เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2007 ชี้ว่า แทนที่มนุษย์จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) กลับใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไป

ที่สำคัญหลายประเทศยังคงล้มเหลวในการตระหนักต่ออันตรายของภัยคุกคามสิ่งแวดล้อมโลก ประชากรในประเทศกำลังพัฒนาหลายพันล้านคนจะตกอยู่ในภาวะอันตราย เพราะล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมง่าย ๆ ซึ่งสามารถจัดการได้ในประเทศอื่นๆ

บัน ติ มุน เลขานุการสหประชาชาติเขียนคำนำ
ในรายงานฉบับนี้ว่า การทำลายสิ่งแวดล้อมโลก
ก่อกวนความก้าวหน้าของสังคมมนุษย์หลาย
ประการที่สร้างขึ้นมาเมื่อไม่กี่ทศวรรษนี้

ปัญหาใหญ่และเป็นปัญหาในระยะยาว ได้แก่การ
เปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกจากภาวะโลกร้อน
ภาวะมลพิษ ภาวะขาดแคลนน้ำจืด ภาวะเสี่ยงการ
สูญพันธุ์พืชและสัตว์จำนวนมาก

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้เพื่อทำฟาร์ม การ
ปล่อยพอลลูชัน และการจับปลามากเกินไป เป็น
ตัวอย่างของกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำให้สิ่งแวดล้อม
ในชุมชนป่วยไข้

รายงานนี้พยากรณ์ว่าภายในปี 2025 ประชา
กรโลก 1800 ล้านคนจะอยู่ในประเทศที่
ขาดแคลนน้ำจืด นอกจากนี้ น้ำซึ่งปนเปื้อน
สารพิษจะเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิต

ความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลจะลดลง
ทะเลจะผลิตอาหารทะเลซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนของ
ประชากรโลกราว 2600 ล้านคนได้น้อยลงจากการ
จับปลามากเกินไปและทะเลเป็นกรดจากภาวะโลกร้อน
ขณะที่ความต้องการอาหารทะเลสูงขึ้นเพราะ
ประชากรเพิ่มขึ้น

ดินจะเสื่อมสภาพจากการเกษตรแผนใหม่ที่เร่ง
ผลผลิต ในปี 1987 พื้นที่ 1 เฮกตาร์ให้ผลิตผลเฉลี่ย
1.8 ตัน ปัจจุบันให้ผลิตผล 2.5 ตัน การใช้ปุ๋ยไนโตรเจน
จากดินมากเกินไปจะทำให้ดินเสื่อมสภาพและให้
ผลผลิตน้อยลง

พืชและสัตว์ป่า 16000 สปีชีส์ถูกคุกคามจนใกล้
สูญพันธุ์ ภัยคุกคามที่สำคัญที่สุดคือการสูญเสียที่อยู่
อาศัยจากเปลี่ยนแปลงป่าไม้เป็นพื้นที่เพาะปลูก ใน
แต่ละปีโลกจะสูญเสียป่าไม้ไปประมาณ 50000
ตารางกิโลเมตร

ประชากรมากกว่า 2 ล้านคนจะเสียชีวิตเพราะ
มลพิษในแต่ละปี โดย 20% ของสาเหตุโรคภัยไข้เจ็บ
ในประเทศกำลังพัฒนามาจากมลพิษ

ปี 2007 ประชากรโลกส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่
ในเมืองมากกว่าในชนบทซึ่งเป็นครั้งแรกใน
ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ตัวอย่างเช่นเมือง
ลาสเวกัสในปี 1985 มีประชากรอยู่เพียง 557,000
คน แต่ในปี 2004 มีประชากร 1.7 ล้านคน การ
เพิ่มขึ้นของประชากรในเมืองทำให้ต้องใช้น้ำมากขึ้น
รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ด้วย

ด้านการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศจากภาวะ
โลกร้อน พื้นที่ 7 แห่งของโลกจะประสบกับความแห้ง

แล้งและน้ำท่วมอย่างรุนแรง ดินเสื่อมสภาพ ชายฝั่ง
ทะเลถูกกัดเซาะและน้ำเค็มทะลักเข้าไปในแผ่นดิน
จากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น

สำหรับประเทศในเอเชียและแปซิฟิกซึ่งมี
ประชากรโลกอาศัยอยู่ประมาณ 60% ระบบนิเวศ
และสุขภาพของประชากรเลวร้ายลงขณะที่ประชากร
เพิ่มขึ้นและเศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็วแต่ก่อ
ให้การทำลายสิ่งแวดล้อมและสูญเสียทรัพยากร
ธรรมชาติ

การบริโภคที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดของเสียหรือขยะซึ่ง
เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาใหญ่ๆ อย่างเช่น
คุณภาพของอากาศ การขาดแคลนน้ำ และผืนดิน
เพื่อการเพาะปลูกก็ยังคงอยู่

อย่างไรก็ตามบางประเทศในเอเชียและแปซิฟิกก็
มีความก้าวหน้าในการจัดความยากจน รวมทั้งยก
ระดับความสามารถในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการ
ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

รายงานฉบับนี้เน้นว่านับตั้งแต่การประชุมคณะ
กรรมาธิการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาแห่งโลก
(World Commission on Environment and
Development) หรือคณะกรรมการบรินต์แลนด์
(Brundtland Commission) ซึ่งก่อให้เกิดแนวคิดการ
พัฒนาอย่างยั่งยืนและเสนอต่อสหประชาชาติ เมื่อ
20 ปีก่อน (1987) จนถึงปัจจุบัน ตัวชี้วัดสิ่งแวดล้อม
เกือบทั้งหมดแสดงให้เห็นความรุนแรงมากขึ้น

ปริมาณปลาในท้องทะเลอยู่ในสภาวะเลวร้าย ดิน
ที่ใช้เพาะปลูก โดยเฉพาะในทวีปแอฟริกากำลังจะใช้
เพาะปลูกไม่ได้ ประชากรโลกจำนวนมากขาดแคลน
น้ำสะอาดอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน การสะสมของ
ก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้น และสูญ
เสียความหลากหลายทางชีวภาพอย่างรวดเร็ว

อลิม สไตเนอร์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารของยู
เนปกล่าวว่ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาเรื้อรัง
และยากที่จะเยียวยา มันไม่ได้รับการแก้ไขและ
จัดการเลย ประเด็นปัญหาเก่ายังคงอยู่และปัญหา
ใหม่ก็กำลังจะเกิดขึ้นตั้งแต่การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
ของ “เขตมรณะ” (Dead Zones) ในมหาสมุทรไป
จนกระทั่งถึงการเกิดโรคใหม่ๆ และการกลับมาของ
โรคในอดีตซึ่งมีความสัมพันธ์กับการทำลายสภาพ
แวดล้อม” เขากล่าว

นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบางคนกล่าวว่ารายงาน
Geo-4 ได้แสดงให้เห็นว่า นับตั้งแต่การเสนอแนวคิด
การพัฒนาอย่างยั่งยืนเมื่อ 20 ปีก่อน มันเป็นเพียง
วลีที่สวยงามเท่านั้น

การพัฒนาที่ยั่งยืนกำลังนำภัยพิบัติมาสู่มนุษย
ชาติ

บัณฑิต คงอินทร์

bandish.k@psu.ac.th

ประชากรโลก 1800 ล้านคนจะขาดแคลนน้ำ
จืด ภาพ ABC

ประชากรโลกกว่า 2 ล้านคนจะเสียชีวิตเพราะ
มลพิษในแต่ละปี ภาพ BBC

ปลาตายเพราะมลพิษในแม่น้ำ ภาพ AP